

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeccserek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeccserek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre	— — — —	24 kor.
Félévre	— — — —	12
Negyedévre	— — — —	6
Egy óra	— — — —	2
— Egyes szám ára 8 fill.		

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybeccserek, 1903.

XXXII. évfolyam. 180. szám.

Hétfő, augusztus 10.

A közig. bizottság ülése.

Nagybeccserek, augusztus 10.

Torontálvármegye közig. bizottsága ma délelőtt tartotta rendes havi ülését a vármegyeházán dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével.

Az ülésen jelen voltak: Jankó Ágoston alispán, Poroszkay Béla m. főügyész, dr. Mihálovics Ödön árvászkéi elnök, dr. Plechl Szilárd m. főorvos, Tóth István kir. tan. pénzügyigazgató, dr. Radvány Ferenc kir. s. tanfelügyelő, Lauka József kir. alügyész, Harmath Adolf kir. mérnök, Karácsonyi Andor, Steinitzer Géza, dr. Mangold Samu biz. tagok, Bielek Antal, Filkovic Boldizsár, Balogh Károly, Wattay Pelbárt Dezső előadók.

Elnök főispán bejelenti, hogy Csekonics Sándor gróf, Csávossy Gyula, Karácsonyi Aladár gróf, Várnay Imre és Vincze Izsó elmaradásukat kimentették.

Bemutatja továbbá Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök választ, melyben a közig. bizottság legutóbbi üdvözlőjéről köszönetet mond.

Filkovic Boldizsár bemutatja az ad hoc bizottság 1903-iki évközi jelentését elfogadás és nyolc egyenlő példányban a miniszterelnökhöz leendő fölterjesztés végett azzal, hogy a jelentésben különösebb dolog nincs, hanem megfelel azoknak a kérdéseknek, melyek a jelentés keretébe tartoznak.

A közig. biz. a jelentést tudomásul veszi s fölterjeszti a miniszterelnökhöz.

Ezután következett a tárgysorozat:

Tóth István kir. pénzügyigazgató havi jelentése szerint Torontálvármegye, mint törvényhatóság területén állami egyenes adók címén a múlt év végével hátralék 2,638.154 kor. 53 fillér, a folyó évi adótartozásnak és utólagos előírásnak I—III. évnegyedi esedéke 6,349.691 kor. 73 fillér; összes tartozás 8,987.846 kor. 26 fillér. Törlesztés 163.806 kor. 07 fillér. Megállapított tartozás 8,824.040 kor. 19 fillér. Befizetés 2,810.462 kor. 67 fillér. Hátralék 6,013.577 kor. 52 fillér, vagyis az összes tartozásnak 66%-a. Összehasonlítás szerint a f. évi július havi befizetés 119.391 kor. 99 fillérrel, a folyó évi január—július havi befizetés pedig átlagosan 121.351 kor. 57 fillérrel kevesebb, mint a múlt év hasonló szakában elért befizetések voltak. Hadmentességi díjban megállapított tartozás 259.289 kor. 19 fillér, befizetés 11.535 kor. 15 fillér, hátralék 247.754 kor. 04 fillér, vagyis az összes tartozásnak 96%-a. Összehasonlítás szerint e f. évi július havi befizetés 234 kor. 7 fillérrel, a január—július havi befizetés pedig 2377 kor. 49 fillérrel volt a múlt év hasonló szakában teljesített befizetésekkel szemben kisebb. A befizetések kedvezőtlenebb volta részint az ugynevezett ex-lex állapotban, de részint abban találja indokát, hogy az aratási munkálatok július hónapban végeztek s az adózók még nem voltak abban a helyzetben, hogy terményeiket értékesíthették volna. Fizetési halasztást egy esetben s ideiglenes házárdómentességet pedig 82 esetben engedélyezett a pénzügyigazgatóság.

Dr. Radvány Ferenc kir. segéd-tanfügyelő havi jelentésében előadja, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter f. évi július hó 14-én 47.378. sz. a. kelt rendeletével dr. Paeséri Károly kir. tanfelügyelőnek július hó 15-étől kezdődőleg hat heti szabadságot engedélyezett s ezen időre a kir. tanfelügyelői teendőket, valamint a kir. tanfelügyelőnek a közigazgatási bizottságban való helyettesítésével dr. Radvány Ferenc kir. segéd-tanfügyelőt bízta meg.

Földmivelségi m. kir. miniszter f. évi június hó 27-én 59.377. sz. a. kelt rendeletével Welsch János lánzföldi, Muntján Joachim óbébai, Heiter János náköfalvai, Frech János torontál-szécsányi, Fenyvessy Béla deszki, Schwarz János nagyteremői, Pazsitzky Árpád bánlaki és Gruicz Sándor felsőmuzzslayai tanítókat a gazdasági, folyó évi július hó 21-én 39.739. sz. a. kelt rendeletével pedig Bösz István kiskomlósi, Trinkl Alajos torontálújvári és Mayer Mátyas nagytőzsegi tanítókat a sárvári tejjgazdasági tanfolyamra vette el.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter folyó évi július 12-én 46.367. sz. a. kelt rendeletével Kaiser Emilia óbébai és Garay Irma plásici állami elemi iskolai tanítókat kölesö-

nőn áthelyezte. Dr. Paeséri Károly, mint a közigazgatási bizottság kiküldöttének emléke alatt Gyula községben f. évi július hó 26-án megejtetett a községi tanítóválasztás, mely alkalommal egyhangúlag Drozdik Gyula választott meg tanítóvá.

Harmath Adolf kir. mérnök, az állam-építészeti hivatal főnökhelyettese havi jelentésében előterjeszti, hogy a múlt hónapban a törvényhatósági közutakon a folyó évre engedélyezett és vállalati uton végrehajtandó új utépítési és hengerelési munkák vállalkozóknak átadottak és a nagybeccserek—nagykikindai törvényhatósági közút 5—7. kilométer szakaszán a hengerelést megkezdték. Az utadó hátralékosok leszoigálása sz elmúlt hónapban a nagymérvű mezei munkák miatt szünetelt.

Dr. Mihálovics Ödön árvászkéi elnök havi jelentésében előadja hogy a községi gyámpénztárak kezeléséről szóló 55.300/903. belügyminiszteri rendelettel életbe léptetett szabályzat végrehajtása iránt a vármegye árvászkéi intézkedett. Hogy ezen rendelet mentül könnyebben az egész vármegye területére nézve mentül egyöntetűbb legyen, a vármegye területén levő 28 községi pénztár kezelőit, illetve azon községek jegyzőit értekezletre hívta össze. Ezen az értekezleten a rendelet egyes pontjait letargyalták és a teendőkre nézve úgy állapodott meg az értekezlet, hogy az életbeléptetés lehetőleg minden árvapénztárnál egyenlő legyen. Miután a rendelet végrehajtásánál legfontosabb a községek képviselőtestülete által alkotandó árvapénztári szabályrendelet, az értekezlet egy szabályrendeletmintát készített, melyet megállapítás végett a képviselőtestületek elé fognak terjeszteni. Igaz, hogy a rendelet több teendő ró az árvakezelőségekre, de a vármegyei árvapénztárak szervezete és kezelősége olyanok, hogy az életbeléptetés nagyobb bajt okozni nem fog, már csak azért sem, mert községi árvapénztárainknál mindenütt az összesített kezelés volt eddig is érvényben, mely rendszert a belügyminiszter mint magasabb szinten állót különösen ajánlotta.

Lauka József kir. alügyész előadja, hogy a börtönök állapota kifogástalan. A foglyok létszáma pedig a következő volt: a nagybeccsereki fogházban: 72 férfi, 4 nő; a törökbecseiben 1 férfi; a módosiban 3 férfi; a nagykikindaiiban 47 férfi, 9 nő; a billédiben nincs fogoly; a nagyszentmiklósiiban 21 férfi, 1 nő; a tőrkánizsiban 2 férfi, 2 nő, a zombolyaiban 1 férfi.

Dr. Plechl Szilárd megyei főorvos jelenti, hogy a közegészségi állapot július hónapban kedvező volt s az előző hónaphoz hasonlítva javulást is mutat. A ragályos betegségek közül a vörheny betegek száma 93-ról 32-re apadt, míg tifusz, difteritisz, köhurutot és bárányhimlőt minimális számban jelentettek be. A nyári időben grasszáló gyomor- és gyomorbelhurutot csak itt-ott észlelték. Főlemlíti továbbá jelentésében a főorvos, hogy az écskai, melencei és szentgyörgyi gyógyszerárt hivatalosan megvizsgálták, megvizsgálták azonkívül a melencei fürdőt s azt úgy a berendezést, mint tisztaság, ugyszintén a érendi tekintetben kifogástalannak találta. Fürdőorvos dr. Pavlovics Lyubomir.

Több kisebb jelentőségű ügy elintézése után az ülés véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken péltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— **Ünnepi mise az új pápáért.** A nagybeccsereki plébánia-templomban tegnap délelőtt 10 órakor az oltári szentség kitételével és Te Deummal ünnepélyes szentmise volt X. Pius pápáért. A mise előtt Engel Ferenc felolvasta a hívőknek Dessewffy Sándor megyés püspöknek az új pápáról kiadott körlevelét. Az ünnepi misét Szabó Ferenc apát-plébános mondotta Engel Ferenc és Schipper János segédlelkészek segédletével. A templom ez alkalommal zsufolásig megtelt ajtatos hívőkkel, kik imáikban kérték a

Mindenhatót, hogy adjon a pápának hosszú életet s tartsa meg őt a róm. kath. egyház dicsőségére és felvirágoztatására.

— **A megyés püspök felszentelésének évfordulója.** Tegnap volt Dessewffy Sándor megyés püspök áldozásra való felszentelésének negyvenhatodik évfordulója. A köztisztelnek örvendő egyházfejedelem ezt a napot Reichenhallban egész esendben ünnepelte meg.

— **Rekviem.** Gróf Csekonics János lelki üdvéért úgy a zombolyai, mint a csöszteleki, magyar- és németcsernyai kegyuri templomokban f. hó 3-án ünnepélyes rekviemet tartottak. A rekviemeket mindenütt az illető plébánosok tartották.

— **Tanári áthelyezés.** A kegyes tanítórend kormánya Vidakovich Dániel nagybeccsereki főgimn. tanárt három évi közbecsülésben eltöltött itt működés után a veszprémi főgimnáziumhoz helyezte át. Helyébe a rendkormány világi tanárt alkalmaz.

— **Bonnaz püspök emléke.** Tegnap volt tizenegyedik évfordulója boldogemlékü Bonnaz Sándor volt esanadegyházmegyei püspök elhalálozásának. A temesvári róm. kath. székesegyházban ebből az alkalomból gyászsztisztizület volt, melynél Hemen Ferenc preláts-kanonok pontifikált.

— **Körelim a községi és körjegyző urakhoz.** A torontálmegyei községi és körjegyzők egyleti elnöksége ez uton kéri fel azon egyleti tagokat, kik még előző vagy folyó évi egyleti tagdíjait eddig ki nem fizették, hogy azokat haladéktalanul Orsó Gáspár bégaszentgyörgyi jegyző, egyleti pénztárnoknak küldjék meg, nehogy őket hatósági beavatkozás útján kelljen erre szorítani. Kiváló tisztelettel Vihely Géza, egyleti elnök.

— **Délvidéki tanítók a Balatonnál.** A Dél-magyarországi tanító-egyesület tagjainak egy része a nagygyűlés után tudvalevőleg a Balatonhoz rándult. A tanítókat, mint lapunknak jelentik, Siófokon ünnepiesen fogadták és Segesdi járásbíró, Nánay igazgató s Mangold hírlapíró meleg szavakban üdvözölték őket. Siófokról Balatonfüredre mentek a kirándulók, akiket itt Ling Valerián fürdőigazgató üdvözölt ékes beszéddel, amire Bányai Jakab nagybeccsereki áll. elemi iskolai igazgató válaszolt. Augusztus 7-én, pénteken Tihanyba rándult át a társaság, ahol Sós-hegyi perjel kalauzolásával megtekintették a kolostort. Azután diszebedt volt, majd Kislalud szobrához vonultak a tanítók, melyet Bányai Jakab magasszárnyalású emlékbeszéd kíséretében megkoszorozott. Utána énekeltek a Himnuszt, majd Lingl fürdőigazgató mondott szép beszédet, ami után a Szózatot énekeltek. Az ünnepségen óriási közönség volt jelen, amely lelkesen ünnepeit együtt a tanítókkal. Augusztus 8-án megkoszorozták Molnár Akadár sírját, ahol ismét Bányai igazgató és Lingl Valerián mondtak beszédet. Később megtekintették a szeretetházat, este pedig diszeledés volt Blaha Lujza vendégtájkával. Tegnap Badacsony-Földvárira rándultak a tanítók.

— **Tanügyi nyugdíjazások** Csaklovics Danica pancsovai elemi iskolai kézimunkatanítónő és Gyurics Gyula pancsovai főgimnáziumi tanárt a vallás- és közoktatásügyi miniszter nyugalmazta.

— **Lemondás.** A „Miaszonyunk”-ról nevezett iskolánövérnek temesvár-józsefvárosi anyaházában ma hatvanöt éves apáca, a ki a hét éves fogadalmat már letette, teszi le az örök fogadalmat és ezzel lemond egyúttal örökre a földi élet gyönyöreiről. Folyó hó 16-án harminchétf apaca veszi fel a fehér fátlyolt és huszonegy cseréli fel a fehér fátlyolt a feketével, vagyis leteszi a hét-éves fogadalmat. Az ünnepélyes fogadalmakat Németh József fölszentelt püspök veszi át.

— **Szent István napja.** Az Országos Nemzeti szövetség a következő felhívást intézi a közönséghez Szent István napjának ünneplése tárgyában:

Az Országos Nemzeti Szövetség egyik kiváló feladatává tette, hogy Szent István napjának nemzeti és társadalmi irányu méltó megünneplése érdekében minél szélesebb körre terjedő mozgalmat indít. Szövetségünknek van ugyan tudomása

arról, hogy az egyházi ünneplésen kívül néhol társadalmilag is megünneplik augusztus 20-át, de hol és miként megy ez végbe, az még nagyon kevésbé ismeretes. Kétséget nem szenved azonban, hogy az eddig itt-ott szokásban levő ünneplésnek csak helyi jelentőség tulajdonítható és Szent István napjának rendszeres, országos méretű ünnepléséről s ennél fogva ennek az ünneplésnek általános, az egész nemzeti életre kiható jelentőségéről ez idő szerint még szó sem lehet. Már pedig az Országos Nemzeti Szövetségnek éppen az a törekvése, hogy e nap ünneplését oly módon emelje érvényre, hogy első, nagy királyunk emlékéhez méltó legyen. Azt óhajtáná, hogy e napon, melyet különben az 1891. évi XIII. törvénycikk a munkaszünetes napok közé emelt, a haza minden polgárának megemlékezése és halála az általa a magyar nemzetnek megszerzett szent korona első viselője, a magyar haza szilárd alapra helyezője és szervezője felé forduljon. Minthogy pedig az Országos Nemzeti Szövetség mindenek előtt megbízható tudomást kíván szerezni, hogy hol és miként van szokásban már eddig is Szent István napjának társadalmi ünneplése, ezennel egész bizalommal azzal a kéréssel fordul a nagyérdemű közönséghez, illetőleg e sorok t. olvasójához, aki ez ügy iránt érdeklődéssel viseltetik, hogy nekünk e tárgyban felvilágosítást és tájékoztatást adni sziveskedjék. Az erre vonatkozó szíves értesítést, valamint az ünneplés módját illető nézetek és tervek közlését e címzettel kérjük: Az Országos Nemzeti Szövetségnek Budapest, VII., Kerepesi-ut 72. Érdeklődőknek, akik ez iránt ide fordulnak, szívesen megküldjük eddig megjelent nyomtatványainkat, melyeket Szent István napjának ünneplése tárgyában közzétettünk. Budapest, 1908. július hó elején. Az Országos Nemzeti Szövetség elnöksége.

— **Eljegyzés.** Dr. Kerényi Miklós, a zombolyai ügyvédi kar rokonszenves és jeles képzettségű tagja, jegyet váltott mult hó 28-án Pápai István tordai uradalmi inspektor bájos és nagyműveltségű leányával Markával.

— **Iskolaátvétel.** Dr. Paeséri Károly tanfelügyelő a mult szerdán vette át az ujonnan államosított ujszentiváni iskolát az állam kezelésébe.

— **Postahivatal Jazován.** A közig. bizottság mai ülésén elhatározta, hogy miután Jazova községben postahivatal felállítása szükségesnek mutatkozik, megkeresi a posta- és távirat-igazgatóságot, hogy a felállítás iránti szükséges intézkedéseket tegye meg.

— **Halálozás.** Gatter A. perjámosi tanító és a „Perjámos und Umgebung“ című lap felelős szerkesztője f. hó 8-án éjjel 2 órakor hosszas szenvedés után 33 éves korában meghalt. A megboldogult özvegyén kívül négy kiskorú leányt hagyott hátra. Tegnap temették el nagy részvét mellett.

— **Adomány a magtárszövetkezetnek.** A szép forgalommal megindult törökkanizsai magtárszövetkezet építési céljaira a földművelési miniszter az eddig adományozott 8000 koronán felül még 4000 koronát ajándékozott a hitelszövetkezetnek. Együttal leküldte a terveket, melynek alapján a csinos magtárépület a tűzoltó gyakorlóterén még ez évben el fog készülni.

— **Athletikai verseny.** A „Zombolyai tanulói, sport-köre“ augusztus 15-én d. u. atletikai versenyt, este pedig zártkörű táncvigalmat rendez a Jemelka-szálló kerthelyiségében. A nagyszabású atletikai verseny d. u. 3 órakor kezdődik a Csitő előtti téren. A versenybizottság tagjai: Elnök: Dr. Csávossy Ignác. Tagok: Baár Jenő, dr. Bodócsi Antal, dr. Michelsz Matyás, dr. Póth János, dr. Rechtrath Miklós, Spuhler Ferenc. A verseny programja a következő: 1. 100 m. síkfutás. 2. Súlydobás. 3. Távolugrás. 4. Lóugrás. 5. Szeretornázás (nyújtás). 6. Súlyemelés. 7. Bakugrás. 8. Szeretornázás (korlát). 9. Magasugrás. 10. Rudugrás. 11. 500 m. síkfutás. 12. Díjak kiosztása. A versenyek után football Matsch. Belépő jegy a versenyre 40 fillér, a táncvigalomra 1.20 kor., család-jegy (3 személy) 3 korona. Aki a táncvigalomra vált jegyet, a versenyre belépti díjat nem fizet. Kedvezőtlen idő esetén, egy a verseny, miát a táncvigalom 16-án tartatik meg.

— **Egy fegyelmi ügy bonyodalmi.** Ismeretes, hogy Kajtár Jenő alibunári főszolgabíró ellen a közig. bizottság annak idején hivatali sikkasztás miatt fegyelmi vizsgálatot indított. A fegyelmi vizsgálat során többször megidézték Kajtárt, aki a restauráción időközben kimaradt, de Kajtár kijelentette, hogy a míg az ellene indított bünyügyi vizsgálat be nem fejeződik, nem hajlandó vallomást tenni. Erre azután Kajtárt fegyelmileg hivatalvesztésre ítélték. Kajtár főbebezzett ez ellen a belügyminiszterhez s a belügyminiszter a fegyelmi ítéletet meg is semmisítette azzal, hogy Kajtárt védelmi jogától megfosztani nem lehet s utasította a közigazgatási bizottságot, rendeljen el pótvizsgálatot, hallgassa meg Kajtárt s abban az esetben hozzon érdemleges határozatot, ha Kajtár ezuttal sem tesz vallomást, mert ebben az esetben úgy tekintendő, hogy védelmi jogáról lemondott. Dr. Vincze Erő megyei főjegyző, aki

a fegyelmi vizsgálatot vezette, újból megidézte Kajtárt, aki ismét nem jelent meg, hanem beadványban jelentette, hogy beteg. A főjegyző orvosi bizonyítványt kért tőle, de Kajtár erre nem felelt. E közben a panaszos vizsgálobíró Kajtár bűnygyében elkérte dr. Vincze Erő Ernőtől az iratokat, de ismételt kérésre sem adta vissza. Most azután a fegyelmi megakadt, mert iratok nélkül folytatni nem lehet, Kajtár pedig mindazidőig, míg a vizsgálat be nincs fejezve, huzza a nyugdíjat. Az ügy ma a közig. bizottság elé került, amely hogy a bonyodalmas fegyelmi ügyet végtére is befejezze, Poroszkay Béla indítványára kimondta, hogy megbizsa az alispánt, szerezzé be hiteles másolatban a vizsgálobírónál levő iratokat s így mielőbb intézze el Kajtár fegyelmi ügyét.

— **A boldogasszony-utcai óvónői lakás.** Megírtuk annak idején, hogy a boldogasszony-utcai óvónői lakást az óvónő bére adta. A városi tanács erre azt a határozatot hozta, hogy a bére adást nem engedje meg s a lakót kiköltöztetse. A dolog a közig. bizottsághoz került s a bizottság mai ülésén dr. Radvány Ferenc, kir. s. tanfelügyelő indítványára a városi tanács határozatát feloldotta, mert illetéktelenül a tanfelügyelő megkerülésével járt el az ügyben.

— **A r-ecskai anyakönyvi kerület.** A torontál-erzsébetlakai anyakönyvvezető azt a kérelmet intézte a közig. bizottsághoz, tegyen fölterjesztést a belügyminiszterhez, hogy a torontál-erzsébetlakai kerülettől hasították ki három pusztát s ezek egy alakítandó román-ecskai anyakönyvi kerülethez csatoltassanak. A közig. bizottság mai ülésén a kérelmet visszautasította, mert az illető puszták közelebb vannak Torontál-Erzsébetlakhöz s így az ottlakók érdeke, hogy helyzetük változatlanul maradjon.

— **Orfeum.** Lichtenstein Soma jeles orfeumtársulata, mely nemrégiben játszott nálunk általános tetszés mellett, most ismét Nagybecskerekre jött s holnapról kezdve a Rósa szállodában négy estén keresztül előadást fog tartani. Belépő díj 1 korona.

— **Remes jelenet a verseci pályaudvaron.** Versecről írják: A verseci pályaudvaron megfordulni szokott nagyszámú közönség tegnap hajmerezőt jelenetnek volt tanuja. Pilz Ede, volt temesmegyei központi, majd később versec-városi hivatalnok, kikísérte a látogatáson Versecen volt bátyját és az azzal szinte elutazó 90 éves anyját. Feltűnő érzékeny elbucuzás után könyes szemmel nézte Pilz az elrobogó vonatot. Egy második vonat készen állott az elindulásra. Midőn azonban ez a vonat is zakatolni kezdett, Pilz hirtelen a sinekhez közeledett és egész testével rájuk vetette magát. A megrémült közönség kiáltozni kezdett, de a következő szempillantás alatt már ketté vágta az acélkerekek a szerencsétlen embert. Szörnyet halt. Pilz fényes tehetségű, de a könnyelműsége hajló ember volt s utóbb bűnös cselekményekkel is vádolták s az elhibázott élet szomorú következményei elől menekült a halálba.

— **Baleset a vadászaton.** Péczely Ákóst, a zombolyai uradalom jánosmajori általános kedvelt kasznárját, folyó hó 2-án, amidőn a Bega mentén egyik ottani vadászárság területére vadászni ment, igen sajnálatos baleset érte. Töltött vadászfegyvere, a melyet cserkészés közben vállára akasztva hordott, a szíjjazat meglazulása következtében válláról lecsúszott és miközben a fegyver után kapott, hogy azt kezével megragadja, a nyitva maradt ravasz leesett és a fegyver eldőrdült. A lövés a vadásznak jobb kezét és karját egész hosszában összerongosolta, úgy hogy attól lehetett tartani, hogy a súlyos sérülés folytán egész jobb karját elveszíti és munkaképtelenné válik. De szerencsére a gyógyulás oly kedvező fordulatot vett, hogy ennek veszélye már ki van zárva. Jobb kezének két ujjá mégis áldozatul esett a halvézetű vadásznak, ezeket aligha lesz képes többé használni. Állapota már annyira megjavult, hogy szolgálatát egy pár nap múlva újra megkezdheti.

— **Kérvényezés késsel.** Annak idején megírtuk, hogy Biczók Ferenc tordai tanító késsel támadt az ottani jegyzőre, hogy igazgatói pótlékát a képviselőtestületben keresztül vitesse. Az ügyben vizsgálatot indítottak s dr. Radvány Ferenc kir. s. tanfelügyelő a közig. bizottság mai ülésén bejelentette, hogy a dolog valóban bizonyult, a miért is indítványára a közig. bizottság Biczók ellen a fegyelmi vizsgálatot elrendelte.

— **Halalos áldomás.** Nenin Rada szerb-aradáci és Marvenszky Milivoj melencei lakos jó vásárt csináltak szombaton, midőn is Marvenszky juhait Nenin-nek jó árban el tudta adni, nem esoda tehát, hogy áldomás követte a jó vételt, mely az éjfél óráig elhuzódott s mind hangosabbá vált. Éjfél táján a két palánkzó hajba kapott, a miből verekedés keletkezett, ennek pedig a vége az lett, hogy

Marvenszky nagy juhász botjátat úgy fütötte fejbe Nenint, hogy ez menten holtan került el. A véres tettről azonnal értesítették a csendőrséget, a mely a tettést rögtön elfogta.

— **Kiesett a vasúti kocsiból.** Miskov Czvetko szerb-kereszturi lakos kis lányával együtt utazott csütörtökön Szegedről hazafelé. Mikor a községhez közeledő vonat meglassította menetét, a kocsi ajtaja ismeretlen okból kinyílt s a reá támaszkodó 4 éves kis lány kiesett a vasúti töltesre, de oly szerencsésen, hogy egy kis ijedségen kívül egyéb baja nem történt.

— **Az Erdélyi Kárpát-Egyesület ünnepe.** Az Erdélyi Kárpát-Egyesület aug. 29., 30. és 31-én Brassóban tartja meg idei közgyűlését. Brassó város pompás természeti szépségeivel, gyönyörű kiránduló helyeivel egyébként is látogatott nyári üdülőhely, a mely a nyaralóknak egyuttal a nagyváros kényelmét is nyújtja és így valóban pompás külső keletét szolgálja a turisztikát fejlesztő egyesület közgyűlésének. E három napra ünnepélyekkel és kirándulásokkal egybekötött változatos szórakozások lesznek Brassóban. Kirándulás a Cenk hegyre, a hol megkoszorúzzák az ezredéves emlékoszlopot. Hangverseny és táncmulatság. Ünnepi közgyűlés a városi vígadóban. Csángó házi ipari kiállítás. Csángó lakodalm. Kirándulások a fenséges szépségű Csukásra kocsin és lóháton és hasonló érdekes szórakozások. Az egyesület e három napos ünnepélyre vendégeket szívesen lát, akik részére az államvasutak igazgatósága kedvezményes vasúti utazást engedélyezett. Az első osztályon utazók második, a második osztályon harmadik, a harmadik osztályon utazók pedig fel második osztályú menetérti jegyet fienek. Az államvasutak központi menedzserirodája az Erdélyi Kárpát-Egyesület megbízásából a közgyűlés idejére társasutazást rendez Brassóba. Az érdeklődők ez iródban, valamint 27 vidéki fiók iródban részletes programot kaphatnak és díjtalan felvilágosítást nyerhetnek. A brassói tartózkodás költségei rendkívül mérsékeltek és így az Erdélyi Kárpát-Egyesület méltán számít arra, hogy úgy a fővárosból, mint a vidékről számosan vesznek részt a kínákozó szórakozásokban.

— **Reszegségében öngyilkos.** Zacharides Péter ozorai bodnarmester tegnapelőtt a padlásra ment s itt részegségében felakasztotta magát. Mire észrevették, a szerencsétlen ember már kiszüvedett.

— **Borzalmas gyilkosság.** Borzalmas gyilkosság történt Magyar-Egres község határában. A napokban délután egy cigánylegény futott be a községhez, aki arra kérte Homba Ferenc bírót, hogy rejtse el őt, mert a többi cigány meg akarja ölni. Bozsura Miklósnak hívják a cigánylegényt, aki azt adta elő, hogy két évvel ezelőtt a csendőroknak bevallotta, hogy a Raska Mihály és családja követék el a libádi rablást. Most véletlenül találkozott ezzel a bandával s a banda tagjai fölsmerték őt és agyon akarják verni. Raskaék csakugyan be is mentek a faluba a menekülő után, de a bíró a cigányokat kihajtatta a faluból, a menekülő legénynek pedig a községhezán a toloncsobában adott helyet éjszakára. Másnap reggel azonban az elrejtett cigány már nem volt a községhezán. Azt hitték, hogy maga szökött meg, de később már megtudták, hogy a szerencsétlen legényt a Raska-familia éjnek idején meglepte, száját bekötözte, azután kivonszolta a határba, ahol itélkezett fölötte. A szerencsétlen áldozaton kegyetlen bosszút állottak. Először is a szeméit szúrták ki, azután a nyelvét vágták ki s amikor pedig mind-ezek után még élt, lábainál fogva fölakasztották két egymás mellett lévő akácára s azután hosszabban kettéhasították az áldozatot. Ebben az állapotban találtak meg reggel Bozsura Miklóst, de a gyilkosainak már akkor hült helye volt; még az éjjel eltűntek a határból s azóta nyomuk veszett. A csendőrség, amint az esetről értesült, azonnal megindította a nyomozást és értesítette a többi csendőrséget is, de a gyilkosok eddig nem kerültek meg.

— **A szőlalom kerekén.** N.-Párdányról jelentik: Hartmann György párdányi lakos János nevű 13 éves fia játék közben Mendler János szőlalma kerekéi közé került. A molnár számtalanszor figyelmeztette az ott játszódozó fiukat, hogy tartsák magukat távol a malomtól, de mindez nem használt. A malomkerék és küllő közti távolság alig 10 cm. s Hartmann János oly közel ment hozzá, hogy a kerék bekapta kabátját és magával rántotta a fiut. Teljesen összetörve került ki a kerekék közül és csak a hamar bekövetkezett halál váltotta meg fájdalmaitól.

— **Mérsékeltaru jegyek Szent-István napjára.** A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a magy. kir. államvasutak, valamint a kassa—oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól, az üzemükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával, mind a három kocsi-osztályra nézve egy a gyors, mint a személyvonatokon Budapestre mintegy 30%-kal mérsékelt áru menetérti jegyek adatnak ki. Ezen me-

nettérti jegyek f. évi augusztus hó 16—20. napjain, az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban, valamennyi személyszállító vonathoz (expresszvonatok kivételével) fognak kiadni. A menettérti jegyek 5 napig érvényesek, oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, a visszautazást legkésőbb az 5-ik nap éjféli előtt meg kell kezdeni, megjelölve, azonban, hogy a visszautazás legkorábban csak augusztus hó 20. án délután történhetik, korábbi visszautazás esetén a jegyek érvénytelenek. Umegszakításnak sem menet, sem jövevény nincs helye. Gyermekekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

Irodalom és művészet.

*** Országos színészegyesület színésziskolája.** Az országos színészegyesület folyó év szeptember hó első felében megnyitja színésziskoláját. A rendes tanfolyam két évre terjed. — Az országos színészegyesület színésziskoláját sikerrel elvégzett növendékek az országos színészegyesület alapszabályai értelmében az egyesület rendes tagjai sorába vétetnek fel. A színésziskolába olyan ifjak és leányok vétetnek fel, kik a felvételi vizsgálaton a színészpályára hivatottságot mutatnak. A színésziskola növendékei elméleti és gyakorlati oktatásban részesülnek és úgy a drámai, mint az énekes szakban kiképzést nyernek. A tanulmányok mérsékeltek. A felvételi vizsgálatra előlegesen jelentkezni lehet augusztus hó 28., 29. és 30. napjain mindennap délelőtt 10-től 12 óráig a színésziskola helyiségében (Lipót-körút 1. II. em. 2. ajtó). Későbbben jelentkezők felvételi vizsgálatra nem bocsáttatnak. Kiskorú jelentkezők az előleges jelentkezés végett szülő- vagy gyámmal jelenjenek meg. Vizsgálati díj 5 korona, mely az előleges jelentkezés alkalmával lefizetendő. Beíratási díj 4 korona. A jelentkezéshez szükséges okmányok: születési bizonyítvány, bizonyítvány végzettségi iskoláiról, egészségi bizonyítvány és szülői beleegyezés azoktól, kik szülő vagy gyám nélkül jelennek meg.

*** Tallián Emil könyve.** Tallián Emil törökkanizsai főszolgabíró brazíliai utazásáról megjelent utalirásokat a „Törökkanizsa és Vidéke”-nek kiadóhivatala díszes könyvbe foglalva rövid idő múlva forgalomba bocsátja. A műben ben foglaltatnak az ezután közlendő ceyloni és egyiptomi utirajzok is, úgy hogy egy vaskos kötetet tesznek ki Tallián Emil utalirásai. A mű tisztá jövedelmét a törökkanizsai szegény menházra fordítják.

*** Uj idők.** Magyarország egyik legszebb pontját, a természeti csodákban gazdag dobsinai jégbariangot mutatja be az Uj Idők e heti száma. Még pedig nem sablonos fényképek nyomán, hanem egy kiváló festő rajzai nyomán, ki ott időzött, amikor ünnepeket rendeztek a barlang belsejében. Ugyan- csak ebben a számban találja az olvasó Gorkij híres színművének, az „Éjjeli menedékhely”-nek főbb jeleneteit pillanatnyi felvételekben. Azonkívül regényt Szomaházy Istvántól és Daudet Ernőtől, novellát Tabori Róberttől és ifj. Hegedűs Sándortól, egy cikket, amely a magyar sajtó helyzetét tárgyalja Világos után, cikket és képmást az új pápáról és sok érdekes apróságát képen és írásban a hétről. Az Uj Időkre elő lehet fizetni a kiadóhivatalban (Andrássy-ut 10. sz.), mely bárkinek ingyen küld kívánságára mutatványszámot.

*** Királygyilkosság.** Az elnyomott népek nemcsak most, századok előtt is mindig éltek a nép utolsó érvével, a királyok letevésével és ha ez nem sikerül, meggyilkolásával. Napoleon idején I. Pál letétele és meggyilkolása zavarta fel a világot. A nép és a katonaság kedvelte, de despotikus magaviselete ellene lázítja az előkelőket. Mindig rettegett, féltette életét és hatalmát és azért mindenkihez bizalmatlan volt. Ettől nem volt megkímélve sem neje, sem fia, a ki méltán tarthatott attól, hogy atyja kitagadja vagy megöleti. Ilyen helyzetben egy benső összeesküvés jött létre a cár ellen. A főurak nem akartak örökös rettegésben élni, de az orosz arisztokrácia lojalitása még oly nagy volt, hogy csak oly mozgalom számíthatott sikerre, melynek részese a cári család egy tagja. Beavatták tehát Sándor trónörökösét és a cárné is tudott az összeesküvésről. 1801 márc. 23-án bevonultak a Mihály-palotába, nagy lármával betörték a cár hálószobájába, a ki elrejtőzött előlük. Elmenekülni nem tudott, mert gyanúból elrekesztette a cárnőhöz vezető ajtót. Megtalálják és felszólítják, hogy írja alá a lemondását. Pál ellenáll, tusakodni kezdenek és a cart megfojlik. Rögtön tudatják a trónörökösrel, a ki könyekre fakadt, de azért elfogadja a császár rá proklamálását. Ez kelemenienül hatott a cárnéra, a ki maga akart a trónra lépni, de azért nem ellenkezett. Azóta mondták Oroszországra, hogy abszolúturalom alatt áll, melyet a tör mérsékel. I. Pál cár meggyilkoltatásáról szól a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 192. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetem tanár, ki egyúttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a

kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

TÁVIRATOK.

A kormányválság.

A képviselőházban.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülése ismét mozgalmas képet nyújtott. A képviselők nagy számmal jöttek el s a karzatok a zsufolóságig megteltek. Az ülésen az összes miniszterek megjelentek.

Apponyi Albert gróf elnök jelentései után általános figyelem között Kluen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök emelkedett föl szólásra.

A miniszterelnök emlékezteti a képviselőházat, hogy kormányra léptekor tüzetesen megjelölte célját Tudniillik, hogy helyreállítja a rendet. Ezért mindenekelőtt visszavonta a katonai javaslatokat. Eleinte teljes reménye volt, hogy célját eléri, később azonban reménye a felényire szállott, most pedig teljesen megszűnt. És mivel csak békés úton óhajtott kormányozni, kötelességének tartotta, hogy lemondjon. Ő felségének szóbelileg beadta a lemondását s a király azt kegyesen elfogadta. Kéri, hogy míg az új kormány megalakul, a Ház napolja el üléseit. Végül kijelenti, hogy ő felsége a válság elintézésére Budapestre jön.

A jövő kabinet.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti táv.) Kluen-Héderváry Károly gróf lemondásával természetesen mindenféle kombinációk keringenek a jövő kabinetre nézve. Politikai körökben Csáky Albin grófot, Apponyi Albert grófot, Wekerle Sándort és Széll Kálmánt emlegetik miniszterelnökül.

A miniszterelnök és a lemondás.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A miniszterelnök felesége férjének lemondásához a Házbába akart jönni, de férjének kérésére elmaradt Kluen-Héderváry grófné azonban megkérte a Budapesti Tudósító szerkesztőségét, hogy a lemondás hivatalos beadásának megőrtentéről nyomban értesítse. A Budapesti Tudósító teljesítette a miniszterelnöknek kérését, a mire a grófné ezt felelte:

— Hála Istennek, csakhogy vége.

A király Budapesten.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király csütörtökön Gödöllőre érkezik, a honnan Budapestre megy s a budai várapalotában fogadja a válság ügyében meghívandó politikusokat.

A horvát miniszter összeférhetetlensége.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén Apponyi Albert gróf felolvastatta Tomasics horvát miniszter mandátumára az összeférhetetlenségi ítéletet.

A román királyi pár Ischlben.

Budapest, augusztus 10 (A „Torontál” eredeti távirata.) Károly román király és Erzsébet román királyné tegnap Ischlbe érkezett, a hol királyunk nagy szeretettel fogadta őket. Ma délelőtt a felségek királyunk családjával Grundelsebe rándultak ki. A kirándulásban azonkívül résztvettek: Goluchowszky gróf külügyminiszter, Lichtenstein főudvarmester és Beck báró vezérkari főnök is. A felségek este visszatérnek Ischlbe.

A pápa koronázása.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) X. Pius pápa koronázása tegnap délelőtt folyt le nagy ünnepélyességgel, az ismert szertartások mellett. Az ünnepségen belépő jegyek mellett is nagy közönség jelent meg a templomban, míg a Szent Péter-templom előtti téren óriási tömeg hullámozott, a mely időközönként zajosan éltette a pápát. A rendet katonaság tartotta fenn, a mely már 5 órakor hajnalban kivonult.

A nagyvárad püspök beiktatása.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyváradról jelentik: Szmarecsányi Pál nagyvárad püspöknek augusztus 24-re jelzett beiktatását elhalasztották, mivel a püspöki rezidencia átalakítása ebben a hónapban nem készül el. Így Szmarecsányi püspök beiktatása csak a jövő hó közepén lesz.

Agyonlőtt milliomos.

Arad, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ujhelyi Lipót többszörös milliomost, vásárhelyi lakost, tegnap reggel a megyeházán Marik János kisbirtokos agyonlőtte. Marik adósa volt Ujhelyinek, aki tartozásáért végrehajtani akarta. Marik kérte Ujhelyitől, hogy elégedjék meg a buza lefogalásával, Ujhelyi azonban a kukoricáját is le akarta foglaltatni. Erre Marik revolvért rántott és Ujhelyit nyakszirtén lötte, úgy hogy rögtön meghalt. Marik a tett után önkényt jelentkezett a csendőrségnél, amely természetesen rögtön letartóztatta.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1903. augusztus 10.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	6	76	7.60	80	8.10
Pestvidéki	6	76	7.45	80	7.90
Bánsági	6	76	7.45	80	0. —
Bácskai	6	76	7.50	80	0. —
R o z s		elsőrendű		6.10	6.20
		másodrendű		6. —	6.10
Á r p a		takarmány		5.60	5.80
		égetni való		5.40	5.60
		sörözésre való		0. —	0. —
Z a b	6	39	3.90	41	4.10
T e n g e r i	6	60	6.00	62	6.20
		másnemű		6.20	6.30

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 10. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kissé csökkentek Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	7.28
Buza (áprilisra)	7.52
Tengeri (augusztusra)	6.10
Tengeri (májusra 1904.)	4.90
Zab (októberre)	5.33
Rozs (októberre)	6.12

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1903. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Panesováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Panesováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Panesovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 5 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panesova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

